

2020-09-17

Kimmo Koivurinne
Minna Lehmuskero

Arbetspensionstillgångarna 204 miljarder euro vid utgången av juni 2020

Placeringstillgångarna, som utgör en del av finansieringen av arbetspensionssystemet, återhämtade sig något under årets andra kvartal. Placeringstillgångarna ökade under det andra kvartalet med cirka 10 miljarder euro och uppgick vid utgången av juni till sammanlagt 204 miljarder euro. Till de ökade tillgångarna bidrog framför allt den starka återhämtningen i aktieplaceringarna. Under den första halvan av året var avkastningen på aktieplaceringar fortfarande negativ och också ränteplaceringarna genererade en negativ avkastning. Under det andra kvartalet lättade den omedelbara paniken på kapitalmarknaden till följd av coronaviruset, vilket lindrade det branta kursfallet under föregående kvartal.

Analytiker **Kimmo Koivurinne** och direktören för analysfunktioner **Minna Lehmuskeros** analys av arbetspensionstillgångarnas utveckling omfattar följande kapitel:

- Placeringsintäkterna för det första halvåret nominellt -4,2 procent
- Aktiemarknaden återhämtade sig hyfsat efter kraschen i början av året
- Basinformation om vår placeringsstatistik

Placeringsintäkterna för det första halvåret nominellt -4,2 procent

- Arbetspensionssystemets placeringstillgångar sammanlagt 204 miljarder euro (*)
  - Placeringstillgångar inom den privata sektorn 127 miljarder euro
  - Placeringstillgångar inom den offentliga sektorn cirka 76 miljarder euro
- Ökning under det andra kvartalet cirka 10 miljarder euro
- Placeringar i aktier och aktierelaterade instrument av de totala placeringstillgångarna 99 miljarder euro, andel 49 procent
- Ränteplaceringar 68 miljarder euro, andel 33 procent
- Fastighetsplaceringar 19 miljarder euro, andel 9 procent
- Alternativa investeringar dvs. huvudsakligen hedgefonder 18 miljarder euro, andel 9 procent
- Placeringsintäkter för det första halvåret, nominell avkastning -4,2 procent och real avkastning -3,9 procent

(*) Placeringstillgångarna enligt arbetspensionsförsäkrarnas delårsrapporter utgjorde sammanlagt cirka 204,9 miljarder euro per 30.6.2020. Det här presenterade beloppet av placeringstillgångarna avviker med drygt en miljard jämfört med siffrorna i delårsrapporterna. Avvikelsen beror på skillnader i statistikprocessen. Vi preciserar beloppet av tillgångarna senare.

Förändringarna i placeringsfördelningen avseende de relativa andelarna för olika tillgångsslag var under det andra kvartalet små. Räntheplaceringarnas andel (33 %) minskade med cirka en procentenhet. Andelen för aktier och aktierelaterade instrument [1] (49 %) ökade med cirka två procentenheter. Andelen för fastighetsplaceringar (9 %) minskade med cirka en procentenhet medan andelen för alternativa [2] investeringar (9 %) var oförändrad. Ökningen i den relativa andelen för aktier beror till stor del på förändringen i aktiernas värderingsnivåer. På lång sikt, dvs. under 2010-talet, har räntheplaceringarnas relativa andel minskat med omkring tio procentenheter, när de ersatts med bättre avkastande aktier, kapitalplaceringar och hedgefonder. Bakom detta ligger den fortsatt låga räntenivån som lett till att arbetspensionsförsäkrarna inom ramen för solvensbestämmelserna överfört placeringar från räntheinstrument till bättre avkastande tillgångsslag. I ljuset av avkastningarna tycks denna strategi ha fungerat bra.

[1] Då man i analysen hänvisar till placeringar i aktier och aktierelaterade instrument avses följande placeringskategorier: noterade aktier (inkl. aktiefonder) samt övriga aktieplaceringar, till vilka hör bl.a. kapitalplaceringar och placeringar i onoterade aktier.

[2] Med alternativa investeringar avses huvudsakligen hedgefonder.

De regionala placeringsandelarna förändrades svagt under det gångna kvartalet. Andelen för placeringarna i euroområdet minskade med knappt en procentenhet, men däremot steg andelen för placeringarna utanför euroområdet och de inhemska placeringarnas andel med några tiondels procentenheter. Vid slutet av det andra kvartalet hänförde sig en fjärdedel av placeringstillgångarna till Finland (25 %), knappt en femtedel till övriga euroområdet (17 %) och över hälften till länder utanför euroområdet (58 %). På förändringarna i placeringsandelarna inverkar nettoflödet, dvs. skillnaden mellan förvärvade, avyttrade och förfallna placeringar.

Avkastningen per placeringslag för hela branschen för det första halvåret 2020:

- Den nominella avkastningen på aktieplaceringar i genomsnitt -6,4 procent och den reala avkastningen -6,1 procent
- Den nominella avkastningen på räntheplaceringar i genomsnitt -1,6 procent och den reala avkastningen -1,2 procent
- Den nominella avkastningen på fastighetsplaceringar i genomsnitt 1,0 procent och den reala avkastningen 1,4 procent

Avkastningsutvecklingen för de placerade pensionsmedlen bör analyseras på lång sikt - förändringar under ett kvartal eller ens ett år har ingen större betydelse med tanke på pensionssystemets finansiella hållbarhet. Å andra sidan kan man på basis av den tidigare avkastningen inte heller förutspå framtida avkastning. På lång sikt ökar de fonderade pensionstillgångarna i sista hand med den ekonomiska tillväxten och inflationen. Det finns skäl att beakta att också valet av observationsintervall har betydelse:

De realiserade avkastningarna på lång sikt är stabila:

- 2015-Q2/2020 (5,5 år): nominell avkastning 4,3 procent och real avkastning 3,7 procent
- 2010-Q2/2020 (10,5 år): nominell avkastning 5,4 procent och real avkastning 4,1 procent
- 1997-Q2/2020 (23,5 år): nominell avkastning 5,6 procent och real avkastning 4,1 procent

Pensionsmyndigheten har i sina långsiktiga prognoser använt ett realavkastningsantagande på 2,5 procent fram till 2028. Efter det är avkastningsantagandet 3,5 procent. Med det senare antagandet om avkastning utsträcker sig prognosen för pensionssystemet ända till 2085, varvid utvecklingen avseende sysselsättning, nativitet och nettoinvandring har den största inverkan på helheten.

På finansieringen av pensionerna inverkar vid sidan av pensionsavgifterna även de fonderade placeringstillgångarna och avkastningen på dem. På de fonderade placeringstillgångarna inom den privata sektorn har sedan 2014 dessutom inverkat det faktum att det från fonderna och avkastningen på dem betalats ut mer i pensioner än arbetspensionsavgifter har fonderats. År 2019 inflöt enligt preliminära beräkningar till fonderna inom pensionsbranschen som helhet 2,7 miljarder euro i pensionsavgifter, men till de löpande pensionerna behövdes 4,5 miljarder euro. Således användes av fonderna och deras avkastning 1,8 miljarder euro netto till pensioner.

Pensionsförsäkrarnas solvens är tack vare senaste årens utmärkta placeringsintäkter fortfarande på en betryggande nivå. Solvensnivåerna och -ställningarna återhämtade sig något under det gångna kvartalet. För fyra arbetspensionsbolag låg solvensnivån vid utgången av juni mellan 119,4 och 124 procent. Solvensställningen varierade i sin tur mellan 1,4 och 1,8. Tack vare buffertarna för kärvare tider klarar sig pensionsförsäkrarna också genom sämre perioder på finansmarknaden.

Aktiemarknaden återhämtade sig hyfsat efter kraschen i början av året

Den negativa efterfrågenschocken till följd av coronaviruset fortsatte också under det andra kvartalet. Trots att ekonomierna stängts ner började den globala aktiemarknaden återhämta sig raskt genast i början av kvartalet. Bakom detta låg den stegvisa avvecklingen av de begränsande åtgärderna samt framför allt den amerikanska centralbanken Feds generösa linje. Utöver de övriga stimulanspaketen bidrog också EU-kommissionens förslag på en enorm stimulansfond på 750 miljarder euro till att öka tilltron till marknaden.

Den kraftiga återhämtningen på aktiemarknaden mitt under pågående kris lindrade det hittills katastrofala placeringsåret. Av aktierna på kapitalmarknaden verkar New York-börsen ha klarat sig bäst genom krisen, eftersom avkastningen på S&P 500-indexet för det första halvåret endast låg 4 procent på minus. I Europa har coronakrisen satt djupare spår i ekonomin och STOXX Europe 600-indexet som beskriver utvecklingen för de 600 största börsbolagen i Europa avslutade årets första halva med en negativ avkastning på drygt 13 procent. Helsingforsbörsen uppvisade för samma period en nedgång på knappt 7 procent.

Det är klart att placeringarnas spridning såväl internationellt som mellan olika tillgångslag hjälper att trygga pensionstillgångarna och jämna ut förlusterna också på vikande marknader. Nu följer arbetspensionsförsäkrarna och hela samhället bekymrat utvecklingen och om det ännu kommer en andra våg som stänger ekonomin eller om vi exempelvis får se mer omfattande företagskonkurser. De svaga ekonomiska siffrorna och den kraftiga nedgången i bruttonationalprodukterna kommer oundvikligen att återspeglas i totalefterfrågan på varor och tjänster. Det är omöjligt att förutspå hur bra eller hur dåligt den globala ekonomin kommer att klara sig ur denna historiska pandemi.

Basinformation om vår placeringsstatistik

Våra medlemssamfund sköter placeringsverksamheten för de lagstadgade arbetspensionsmedlen. Statistiken omfattar arbetspensionsbolagen, pensionsstiftelsernas och -kassornas ArPL-fonder samt arbetspensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn: Keva, Statens pensionsfond (SPF), pensionsfonden för FPA:s personal, Kyrkans pensionsfond (KER) och Finlands Banks pensionsfond (SPERA). Den omfattar också gruppen av särskilda pensionsinrättningar, till vilken hör Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) och Sjömanspensionskassan (SPK).

I statistiken ingår endast fonderna för det lagstadgade arbetspensionsskyddet. Den omfattar inte värdet av fonderna för det kollektiva tilläggspensionsskyddet som förvaltas av pensionsstiftelserna och -kassorna och som vid utgången 2019 uppgick till cirka 4,3 miljarder euro.